

СВЕТИ САВА

ПРВИ АРХИЕПИСКОП СРПСКИ

Свешти Сава

Први архиепископ српски

Текст:
Тијана Мирковић

Илустрације:
Тијана Ранђеловић

Неа Ника
Епархија бихаћко-петровачка
2009.

I

Og Бога дан

Свети Сава беше син благочестивих и богобојажљивих родитеља – великог жупана Стефана Немање, господара српског, и Ане, побожне и кротке, која у врлинни није заостајала за својим мужем. Стефан Немања је први међу дотадашњим српским кнежевима успео да самодржавно влада над обједињеним српским земљама. Одликовао се храброшћу и правдольубивошћу, али беше и благ и милостив. Имали су два сина, Вукана и Стефана, али након њиховог рођења, Ана више није рађала. Благочестиви родитељи жарко су желели да их Господ удостоји још једног чеда. И плачући, обоје су молили Господа да им услиши жељу и подари чедо. А Господ, који је чуо некада Аврама и Сару, и друге праведнике, и Јелисавету, мајку светога Јована Претече и Крститеља Господњег, чу и ове праведнике, па затрудне и Ана у старости својој, и роди мушко чедо, коме наденуше име Раствко.

Још од најраније младости показао се Раствко другачијим од својих вршњака: беше веома разуман, благ, кротак. Слава, богатство и сјај овога света нису му ништа значили. Клонио се забаве и весеља са осталим племићима, волео је пост и свете књиге. Сами његови родитељи беху зачуђени толиком врлином, па су сматрали да он и није од њих рођен, него да је уистину, од Бога дан.

II

Славу земаљску преврети

У седамнаестој својој години, млади принц већ је владао једним делом државе свога оца, али његова душа чезнула је за Богом. Силно је жудео да напусти ташти свет око себе и да понесе анђеоски образ монашки. А Господ, који разуме скривене жеље нашег срца, посла му једног свог угодника, руског монаха са Свете Горе Атонске, који му исприча све о тамошњем монашком животу и поретку. Чувши старчеве речи, младић рече:

– Сада се утеши срце моје, и душа се моја развесели неисказаном радошћу. Сада разумех чему од малена жуђах... После овога не бих хтео да останем овде ниједан дан, да ме се како не би коснула сласт љубави овога света, те да ми и против воље моје отргне душу од такве љубави према анђеоском животу.

Старца је задивила његова топла љубав према Богу, па му рече:

– Видим, чедо, да ти је душа зашла дубоко у Божју љубав, него се пожури да извршиш своју добру жељу... Ја ћу ти за такво дело послужити, и с помоћу Божијом спровешћу те до Свете Горе.

Исте ноћи, младић је са старцем као путовођом, побегао од оца и удобности и сласти принчевског живота.

Ни потера, ни сузе, ни преклињања његових родитеља нису га могли одвратити са његовог пута. Неколико дана касније, принц Растко је у руском манастиру, у цркви Светог Пантелејмона, дао монашки завет и добио ново име – Сава.

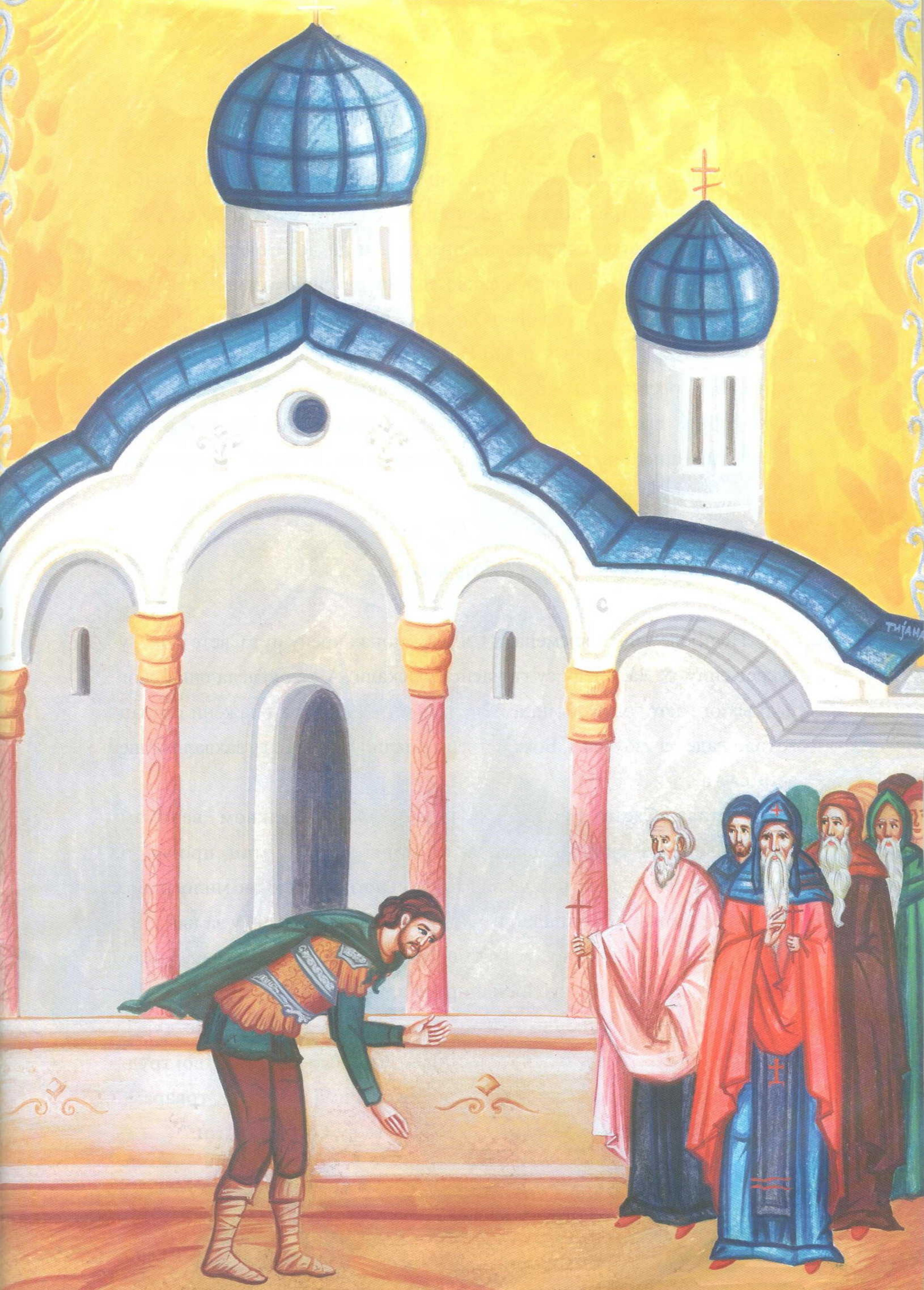

III

По оштром камењу

Врло брзо се по свој Светој Гори прочуло да је син жупана српског дошао к њима, и сви су желели да га виде. На празник Благовештења, млади монах Сава би позван на славословље у манастир Ватопед. Отиде, а браћа га примише врло љубазно и молише га да код њих и остане. Тако и би. Мало времена потом, младић је пожелео да обиђе сву Свету Гору, да се поклони свим манастирима и да види оне који усамљено живе. Игуман му благослови ову молбу и он, ходећи бос, по оштром камењу, а оставши неповређен, обиђе сву Свету Гору, и попе се на врх Атона, где божји људи живљаше са јеленима, имајући небо за цркву, гледајући Христа у души насликане. Сви су му се радовали и благословили га. Иако се вратио у Ватопед, често је опет к њима одлазио, носећи им топле хлебове. Разбојници су га успут нападали, али он би увек чудом и молитвама бивао спасен. У самој обитељи ватопедској вршио је тако велике подвиге у посту и бдењу и другоме, да се мислило да је бестелесан, толико су сви дивили напорима које је чинио, он, који је одрастао у сваком изобиљу.

Иако су много суза пролили за својим блаженим сином, родитељи Савини напослетку рекоше: "Господ даде; како је Господу била воља, тако нека и буде", и послаше много злата и њему и манастиру Ватопед у коме је живео, али га ипак непрекидно мольаху да дође барем да се виде, па да се опет врати у манастир. А блажени Сава, део злата разделивши убогима, од осталог поче да зида у манастиру Ђелије и цркве: у име рођења Пресвете Богородице и св. Јована

Златоустог и Преображења Господњег. Молбу, пак, да дође, одби, рекавши им да "није корисно никога више од Бога љубити", а свог оца позва да се одрекне богатства и престола и да дође он код њега. А блажени стариц, примивши овакво писмо од сина, одмах сазва сву властелу и сина свог Стефана и одрече се престола. Ту ноћ направише велику гозбу, а сутрадан, Стефан Немања и жена његова Ана, пођоше у манастир Пресвете Богородице који су сазидали у месту Студеница, и тамо обое примише монашки образ. Ана се назва монахиња Анастасија, а негдањи велики жупан Немања поста отац Симеон монах.

IV

Отац и син

Не прође много времена, а Симеон монах крену пут Свете Горе, у сусрет сину. У Ватопеду су га часно дочекали. А кад угледа сина свог љубљеног, остадоше обојица без гласа од радости, а блажени стариц готово паде од узбуђења. Божанствени младић много Богу захваливаше због свега.

Читава Света Гора била је задивљена оваквом великим смерношћу. Из свих манастира игумани, и сам отац протос и пустињаци, сви су долазили да виде Пречаснога. А он је све милосрдно, богато обдаривао и припадао им к ногама да се моле Богу за њега.

Живели су заједно у келији, отац и син, отац изнемогао старошћу, син удвостручујући напоре, постећи и молећи се за обојицу. А када је старцу то било тужно, младић га је тешио: "Не тугуј, господару и оче, ја сам твој пост и стајање и клањање. Ја сам твој труд, и то по души труд; на мени је грех твој, ако га има, ја за те одговарам; пошто си ме послушао, нека од мене душу твоју Господ тражи."

V

Нека се српски манастир зове

Једнога дана неки богобојажљиви старац, поучен самим Господом, дође к блаженом Сави и рече му: "Љубиш с оцем туђинце и убоге и имате љубави у Господу према светим манастирима, особито према Ватопеду. Добро чините, јер је добро и угодно пред Богом свако дело о Богу. Али њих само за време живота вашег спасавате. Зато благоразумно прими мој савет као благ, као од онога који ти од Бога за добро посредује (...) Потрудивши се, испросите место или запустели манастир, па обновивши га, утврдите га за своје отачаство, да се *српски манастир* зове, да они који од вас љубе Бога и одрекну се светскога живота нађу после вас пристаниште спасења..." Видевши да је савет добар и од Бога, блажени Сава оде у Кареју да исприча протосу Свете Горе своју замисао. А овај му рече да узме који хоће запустели манастир, или Хиландар, који им је цар већ раније дао. Но манастир Хиландар блажени отац и син већ беху поклонили Ватопеду. Тада игуман и браћа Ватопеда одлучише да им врате Хиландар, и на крају још положише завет да Ватопед и Хиландар буду један манастир.

А када јавише самодршцу Стефану да хоће да подигну манастир, он се обрадова и послал им мноштво злата и мазге и све што им је на потребу. За врло кратко време сазидаше и цркву и конак, па се убрзо преселише тамо.

Осим ове прве цркве, коју су посветили уласку Мајке Христа Бога у Светињу над светињама, изградише и друге цркве и ћелије, купише место Светога Ђорђа Имологоса и Светога Николу у Милејама и у Кареји. Након тога, Свети оде цару византијском Алексију, чија је

кћер била удата за брата његовог Стефана самодршка, да му изда царску потврду за манастир Хиландар. Цар му даде царско писмо са златним печатом и скриптар, и заповеди да се овај чува у цркви и да га увек имају пред собом када постављају игумана, као царево лице. И уз то послала свом пријатељу, блаженом Симеону, још мноштво злата за њихове молитве.

Свети стариц је веома се радовао због свега учињеног, захваљујући топлим сузама Богу и Пречистој Његовој Мајци. Манастир предаде сину Стефану, који је владао српским земљама, да се о њему стара као о свом отаџству.

Убрзо потом, овај свети, благочестиви стариц, изврстан војник земаљског, али и небеског царства, који је своју земљу учврстио и веру међу људима утврдио, боривши се против јереси и градивши Богу цркве, а у старости био ученик и послушник сину, у пустињи постио и молио се, на рукама свога љубљеног сина предаде душу Господу. Браћа га достојно сахранише у цркви Пресвете Богородице, у манастиру званом Хиландар, славећи Оца и Сина и Светога Духа за покој блаженог и светог оца.

VI

И ћошче миро, као вода

Након упокојења блаженога старца, Свети је живео као и раније, у строгом испосништву, градећи и обнављајући цркве Господње широм Свете Горе. Клонећи се сваке славе, он упорно одбијаше да прими свештенички чин сматрајући себе недостојним тога. Али, на упорна уверавања протоса светогорског, он напослетку би произведен за јеромонаха, а убрзо потом га у Солуну прогласише за архимандрита.

Некако у то време, након смрти очeve, браћа Светога се веома завадише. Вukan је био старији од Стефана и надао се да ће наследити очеву власт над српским земљама, али је, напустивши престо, блажени Симеон за господара поставио млађег брата, Стефана. За живота очева, Вukan је ћутао, али сада, након његове смрти, он устаде на брата. Увише наврата Вukan је покушао да обори Стефанов град, али он беше необорив – био је заснован на молитвама и на очевом благослову. Због непријатељства међу браћом, српска земља је много пострадала. Тад одлучи Стефан да позове брата Саву са Свете Горе, да дође и да донесе мошти очeve које се већ прославише чудесним изливањем мира, не би ли непријатељству међу браћом дошао крај.

Примивши тужне гласове из отаџбине, Свети се веомаражалости, па одмах крену са светим мироточивим моштима на пут.

У отаџбини их дочекаше са кадионицама, певајући псалме, клањајући се и целивајући и носећи их на рукама. Сместише се у манастиру Студеница, задужбини св. Симеона. Сутрадан је требало да се одржи годишњи помен блаженом старцу Симеону.

Пре јутрења, још беше ноћ, Свети приђе часном гробу свога оца и топло мольаше оца да не сакрије од њих, људи његових и деце његове сабране у храму, милост даровану му од Бога и да их све изливањем мира увери и утеши.

Када су се сви сабрали у храму, и када су завршене јутарње песме и славословље, Свети сам уђе у олтар да принесе свету божанствену службу за свог оца. У току службе, црква се наједном испуни неким несхватљивим пријатним мирисом и зачу се шум, као и раније у Светој Гори. Благочестиви Стефан који је стајао близу очевом гробу, наједном угледа како се велики мраморни гроб, благодаћу Светога Духа испуњава миром као водом и задививши се повиче: "Господе, помилуј!" А то чувши, благородници почеше да се тискају да виде шта бива, а када видеше, сви задивљени стадоше и призиваху: "Велики си, Господе, и диван у делима Твојим, слава Теби!" Настаде толика граја и плач, да Свети није могао да сврши свету Литургију. Тада изађе и рече им да зађуте. А они, онда сви, не могавши да савладају узбуђење, замукоше, али наставише да плачу у тишини, кропећи земљу сузама.

VII

Пасјир добри оваџа својих

Доласком Светога, браћа се помирише: Вукан се веома стидео и кајао што је преступио заповест очеву и на брата устао. Непријатељства и гоњења су престала, и сви су опет постали сложни, видевши да браћа живе заједно у љубави. Српска земља је јачала, ширила се, вера се учвршћивала молитвама светих отаца наших

Симеона и Саве. Изграђене су бројне цркве и од камена и дрвене, да се на сваком месту Бог слави.

Манастир Студеницу, задужбину свога оца, Сава назва лавром светог Симеона а онога који у њему управља архимандритом. Потом је установио типик манастирски и своме роду још подарио прво књижевно дело писано на њиховом језику: *Житије Светог Симеона*. Ишао је по свој земљи свог отачства: проповедао Јеванђеље, учио их правој вери, искорењавао јереси а установљавао правила славословља и појања идући стрпљиво од једне до друге цркве. Молитвом његовом, а помазањем миром св. Симеона, болесни су оздрављали, раслабљени устајали, зли духови су одгоњени. Сви који су то видели толико су се дивили његовим чудима и сили, да га нису ни сматрали човеком, већ пророком који им је послан. У страху од његове молитве, ни туђинци се више нису усуђивали да нападну државу Стефанову. Једном се неки Стрез, коме је Стефан био добротвор, одважио да га с великим војском нападне. А Свети изађе тада испред српске војске, па дugo времена убеђиваше овога Стреза да се окане своје намере, да не пролива крв. Но, овај будући неразуман и каменог срца, ништа не хте да чује. Напослетку Свети му рече да учини како хоће, а да они неће одступити, имајући наду у Бога, нити се устрашити од њихова мноштва. И врати се у шатор, да се из дубине душе моли Богу и Пресветој Богородици за помоћ. Те ноћи, Стрез напрасно умре, а војници његови у великом страху побегоше кућама.

Доста је година поживео Свети у лаври Светога Симеона, Студеници, чинећи многа исцелења и чуда. Али је срце његове тужило за пустињом, за Светом Гором, па, уредивши правило црквеног устава и поставивши новог игумана, целивавши гроб пречасног Симеона и

давши свима благослов, оде на место свог младала; ког подвига. Тамо је доста времена поживео у испосници у Кареји, понављајући пређашње младалачке трудове.

VIII

У царском граду Константиновом

После тога, ради манастирских послова, морао је Свети да отптује у царски град Константинов. Царевао је тада Тодор Ласкар, чија кћер беше удата за Стефановог сина Радослава. Чувши да долази Свети о коме је много слушао, цар се веома обрадова. Цар га длично дочека и угости, а Свети, када је обавио манастирске послове, одлучи да пође. Али, примивши савет од Бога, оде следећег дана код цара да га моли да заповеди патријарху васељенском да једнога од његове браће освети за архиепископа, да освећује у његовом отачству и да учи о Господу. Цар ово радо прихвати и рече да управо он, Сава, треба да буде освећен за архиепископа. А овај, блажени, не хте да прими сматрајући себе недостојним и волећи изнад свега анђеоски живот у пустињи. Но, на упорна настојања царева и царевих људи, Свети се покори и када је дошао празник, освети га васељенски патријарх за архиепископа. Онда их новоосвећени архиепископ још замоли да допусте да више не морају да долазе у Константинов град ради посвећења архиепископа, већ да га сами епископи поставе у српској земљи. То беше велика молба и многи су негодовали, јер их више својом влашћу неће држати у покорности, али напослетку и патријарх и сви епископи и митрополити благословише Светога и све који ће после њега доћи и дадоше му заповест коју сви својом руком потписаше. Исто учини и цар. А Свети онда пође натраг на Свету Гору, па отуда у Солун, да купи црквене књиге и све што је потребно за велику цркву, па отпутова натраг у земљу народа свог.

IX

Монах Симон

На изласку из грчке земље, дочекаше га синови Стефанови и благородници које је Стефан послao у сретање драгом брату, сада овенчаном божанственом влашћу првосвештенства. Сам Стефан није могао доћи, јер је био веома болестан. Више се нису надали да ће живети. Брата једва поздрави. Но, доласком Светога, све се промени из жалости у радост. Својом светом молитвом спаси болесника, који се сасвим опорави.

Потом Свети оде у цркву Жича, која беше велика, али још не беше завршена. Свети даде да се црква испише, а потом је освети и украси светим моштима. Ту је творио свету службу и оне ученике за које је знао да су достојни посвећивао је за епископе, постављајући их на сваку страну и називајући их учитељима.

А када је ускоро црква у Жичи била завршена, архиепископ заповеди брату Стефану да дође, са великашима и свим благородницима. Архиепископ, пак, сазове своје епископе и игумане. Био је празник Христа Спаса, и он је заједно са свим епископима и игуманима служио Свету Литургију. А у време када треба освећивати, он уведе свог брата, великог жупана Стефана у свети жртвеник, и благословивши га молитвама, украси га багреницом и бисером и венча часну његову главу венцем царства, и помазавши га миром, назва га у Богу самодржавним Краљем Српским. Сви окупљени се поклонише и молећи се да му од Бога буде дуг век, рекоше: "Нека буде, нека буде!".

Након службе, архиепископ и краљ учинише велику гозбу и сви се веома радоваху.

С Божјом помоћу, браћа су свим добро управљали, и све више напредовали. А кад је угарски краљ Андрија напао Стефана што се крунисао за краља, Свети Сава је отишао код њега и одвратио га од напада, па га чак и задобио за пријатеља и превео у православну веру.

Но, здравље је Стефаново било врло слабо. Када се поново разболео, Првовенчани краљ посла по свога брата, да га удостоји монашког лика. Но, Свети му то одби. Краљ се на кратко опоравио, али када је поново оболео од теже болести, написа брату да дође да га замонаши, јер, рече, "нећеш ме више у овом животу видети". Свети је брзо ишао ка њему, али Стефан је већ умирао. Но, ипак нико није смео да га монаши док не стигне Свети. Још ни краљевство не беше оставио једном од синова. Сви су горко плакали и спремали се за погреб. А Свети се молио анђелу Божијем да врати душу његовог брата, да га затекне живог. И када је напослетку стигао до братовљевог стана, затече његове синове и мноштво народа како горко плачу. А он им рече: "Не плачите, нити вичите, не умре краљ, него спава, и душа је његова у њему." А Стефану рече: "Устани, господине мој, и говори ми!". Стефан из самртног сна отвори очи и устаде. А Свети га онда украси анђеоским монашким ликом и даде му име Симон место Стефан. А за наследника краљевства прогласише најстаријег сина његовог Радослава. А монах Симон, примивши Свете Тајне, на рукама братовљевим веселећи се и захваљујући Богу, предаде дух свој. Сахранише га достојно у цркви Пресвете Богородице у Студеници, где су почивале мошти његовог оца – светог Симеона Мироточивог. И од

њих, ових светих отаца Симеона и Симона, начини се велика светородна лоза која ће српском земљом владати два века.

X

И свешту земљу целиваше

Након крунисања свога синовца Радослава, Свети одлучи да оде у свети град Јерусалим, да испуни давнашњу жељу свог срца да се поклони гробу Христа Бога нашег. И даровавши свима мир и благослов, оде најпре у Далмацију, па отуда морем у жељени град. Тамо је био сјајно примљен од часног и светог патријарха Атанасија, који му је дао благослов да служи по свој Светој земљи. Па проливши многе сузе на Голготи, поклони се и у Витлејему, и светом Сиону, и у Гетсиманији и на гори Јелеонској и у Галилеји, и у Витанији, пређе и реку Јордан, одслужи службу у цркви св. Јована Крститеља, па потом оде у лавру св. Саве Освећеног, где га дочекаше са даровима, које су ту за њега чували готово седам векова. И пошто обиђе све пустине и манастире у Палестини, врати се у град Јерусалим, где га је патријарх радосно примио. Свети архиепископ нашао је и купио мошти многих светитеља, и друге светиње, да их донесе у своје отачество. Па пошто одслужи свету службу у цркви Христовог Вaskрења, пође натраг за Свету Гору и Србију.

Вративши се у отачество, обиђе најпре Студеницу и Жичу, а затим пропутова по земљи народа свог, да утврђује људе у вери. А у манастирима је монахе подучавао уставу и обичајима онако како је видео на Светој Гори и у Палестини.

Али како непријатељ људима, ђаво, од почетка мрзи на добро, он подиже млађег брата Владислава против старијег, благочестивог краља Радослава. Међу браћом опет настаде мржња и гоњење. А када

прогнаше краља Радослава, он, немајући куд од властеле која беше против њега, и од лукаве жене, он прибеже светом архиепископу као свом оцу. Да би зауставио његове непријатеље, Свети га је украсио монашким ликом и дао му име Јован монах уместо Радослав. А он говораше: "Благословена војска небескога цара, којом се ослободих земальске војске и зависти, мржње и смрти."

Свети архиепископ венча краљевством и молитвама Владислава за краља, који поче зидати манастир у месту званом Милешева, у име Вазнесења Господа нашег и Бога Иисуса Христа.

XI

Легоше ветрови и таласи морски

Клонећи се славе, и желећи да, ако буде волја Божја, изврши своју жељу да живот заврши у туђини, Свети одлучи да остави власт првосветитељства. Ту своју намисао насамо је саопштио краљу Владиславу. Но краљ и благородници много га молише да то не чини, већ да ту остане и да се осами у ћутању. Он, ипак, једног од својих ученика, Арсенија јеромонаха, освети за архиепископа и спреми се за пут у туђину.

Крену опет пут Јерусалима и свете горе Синајске. Једном, на мору, подиже се страшан ветар и таласи. Лађари већ беху изгубили наду на живот и на коленима молише Светог да се моли Христу Богу за спас. А он, са вером и великим слободом ка Богу, правећи знак крста на противне ветрове и морске таласе, пружи руке и рече: "У име Господа Бога нашег Исуса Христа, који је од нејестаства све у јестаство и од небића све у биће привео, и ветрови и море, утишавши се, станите!". И одмах, ветрови и море легоше, и таласи се у себе срушише, и сунце поново обасја. На стаде велика тишина, а сви у лађи прославише Бога и његовог угодника.

XII

У освіті дана, Трново

Провевши неко време у Палестини, Свети обиђе и Синајску пустињу и Египат, и Сирију и Персију и Вавилон, па стиже у Цариград, одакле крену морем у Бугарску, цару Асену.

Стигавши у град Трново и одлуживши службу на Крстовдан уочи Богојављења, Свети се веома разболе. Разумевши свој позив ка Богу, он позва своје ученике, пописа све свете и часне ствари које је купујући сабрао у Палестини и Египту и Цариграду и заповеди да се однесу у архиепископију и у Студеницу. Сачини посланицу за краља Владислава и за намесника свога престола Арсенија, којом им дарова мир и благослов. Потом се усами у ћелији, и у часу када је свитала недеља, причестивши се Светим Тајнама, рекавши оно што је увек говорио: *Слава Богу ради свега*, предаде душу своју у руке Богу. И одмах у лицу постаде светао, јер се показа на њему чистота његове душе.

Блажени патријарх Јоаникије и цар бугарски Асен достојно и часно га сахранише, захваљујући Богу што их је удостојио да га имају у свом манастиру. Положише камен врх гроба и прекрише га царском багреницом и поставише свећњаке и у злату оковано кандило да осветљују гроб његов.

Када је прошла година, краљ Владислав стаде молити цара да да им да свете мошти светога оца Саве. Но овај никако не хтеде да се растане од њих. Напослетку, видевши да је цар, иначе његов таст, неумољив, оде сам да га моли за тело Светога. Краљ Владислав, дошавши на гроб Светога, плакаше веома и молише га да му помогне.

Након тога оде код цара, не знајући шта да чини, ни како да га моли. Но цар, разумевши све, од своје волье даде краљу Владиславу и српском народу пречасно тело Светога.

* * *

У пролеће лета 1237, са свим почастима, краљ Владислав је пренео свето тело у отачество. На граници су их дочекали архиепископ са епископима, свештенством и народом; они су их допратили до манастира Милешеве, задужбине краља Владислава. Свето тело сахрањено је најпре у припрати, а потом премештено у средишњи део цркве. Манастир Милешева тада постаје средиште духовног живота српског народа.

По свршетку

Јави се слава роду

Априла 1594. лета Господњег,
Врачарско брдо надомак Београда

Над Србијом се двестотог пролећа ропства с ветровима подиже
дотад нечувени плач и лелек. Мошти светога Саве отео је Синан паша.
Носио их је на север, ка Београду. Сва Србија слегала се ка престоници.

Две стотине година мошти Светога беху утеша и радост и надање.
Током та два века, из њих су се излила безбројна чудеса. У њима је
почивала храброст и савест, истина и љубав српског народа.

У суботу, у зору, Турци начинише велику ломачу и бацише у огањ
чудесне мошти. Али тада се, по промислу Божијем, додели ново чудо,
веће од свих претходних. Огањ који је громовито сукнуо од моштију
Светог Саве уздигао се до неба да би још једанпут и занавек сјединио
српску земљу са Небом.

*Свеплоносни и ођњеносни дух Светога Саве, ослобођен сваке
штешености, постао је тако свејрисујан за српску душу. Уселивши се
у њу, Свепти Сава јој је подарио све силе, све вредности, све
бесмртности и све вечношти своје, које нису ни од кога другога већ
једино од Господога Христога, Истинитог Бога и Истинитог Човека, која
од Светога Саве славимо са Оцем и Сином и Светим Духом, сада и увек,
и у векове векова. Амин.*

Садржај

<i>Господ обећан од стварина</i>	3
<i>Од Бога дан</i>	5
<i>Славу земаљску преврвши</i>	6
<i>По оштром камењу</i>	8
<i>Отац и син</i>	10
<i>Да се српски манастир зове</i>	12
<i>И юшче миро, као вода</i>	15
<i>Пасион добри оваца својих</i>	17
<i>Освећење у царском граду Константиновом</i>	20
<i>Монах Симон</i>	22
<i>И свејту земљу целиваше</i>	25
<i>Лежоше ветрови и таласи морски</i>	28
<i>У освийш дана, Трново</i>	30
<i>Јави се слава роду</i>	33

Напомена:

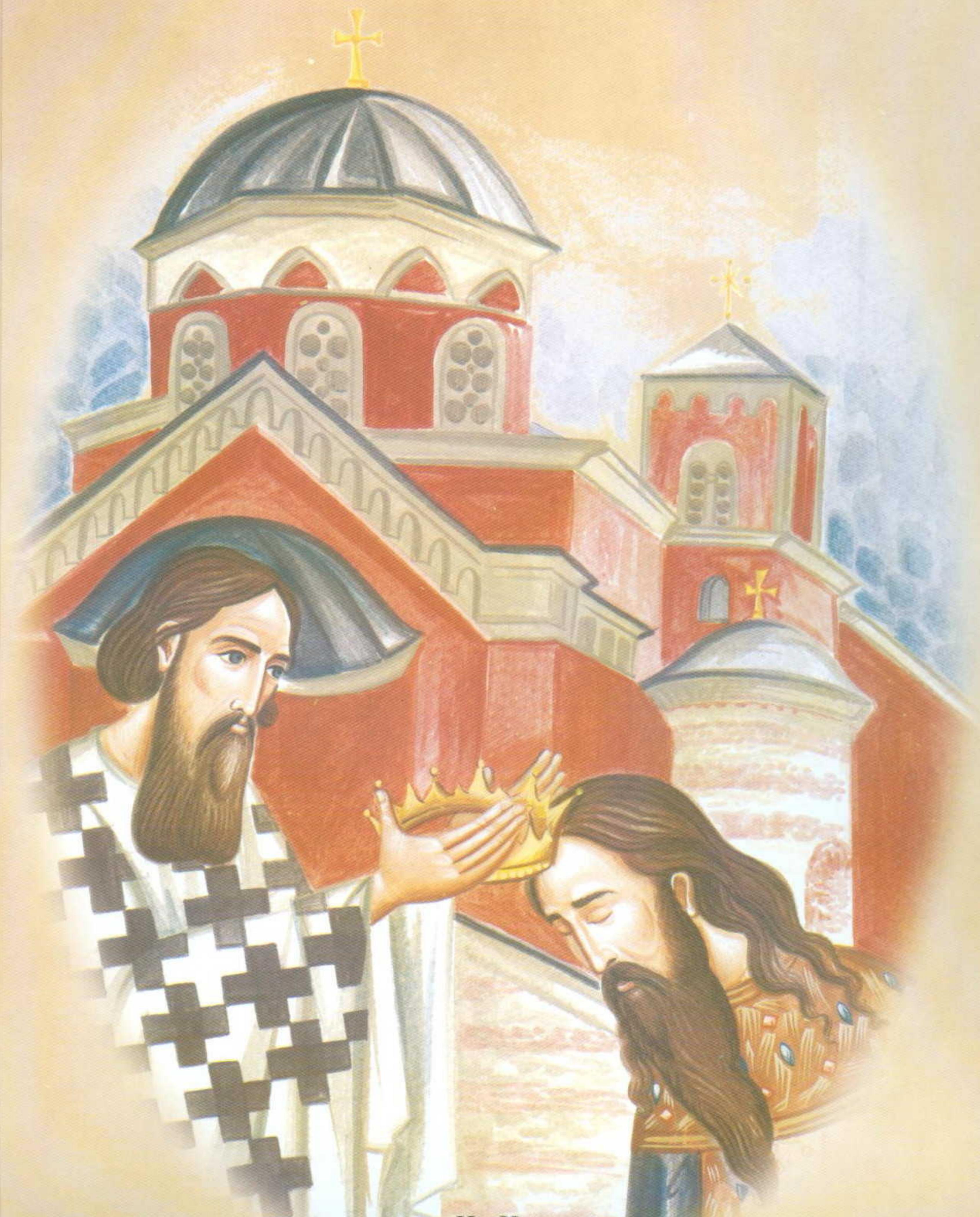
Дванаест поглавља која приповедају о животу и делима Светога Саве написана су на основу Житија Светог Саве Теодосија Хиландарца, написаног у 13. веку. Коришћен је превод са српскословенског Миливоја Башића. Акатист Светоме Сави написао је отац Јустин Поповић. У епилогу су коришћени делови житија Светог Саве оца Јустина (Бесмртност Светог Саве, Житија светих, Јануар, с. 436-438).

Тијана Мирковић

Изабрани од Цара сила, Господа Иисуса Христа, и благодаћу призвани од краљевског рода у монаштво и архијерејство, просветитељу Српске Цркве, богоносни оче Саво, оспособи нас да те с љубављу хвалимо као богодарованог пастира и учитеља нашег; а ти, имајући слободу пред Господом, заједно са оцем твојим и братом по телу, мироточивим Симеоном и преподобним Симоном, првовенчаним краљем, моли се непрестано за спасење свега рода свога, православнога народа српскога, и за нас грешне, избављајући од свих зала, опасности и невоља нас који ти кличемо: Радуј се, светитељу Саво, првопастиру и учитељу српски, дивни чудотворче!

(Кондак 1)

*Велики украсе међу свештитељима, богоомудри оче Саво,
молимо ти се, ми, слуге твоје, и припадајући, вайјемо ти:
не остави децу своју, оче, нега сваđа буди са нама, као што си
обећао, да ће и ми то дужносћи славимо, да ће величамо,
да прослављамо величину и силу твоју, и да ти принесемо
доспојну песму кличући и говорећи: Тебе величамо,
Свештитељу; ћебе славимо, Свештилниче; Теби се клањамо,
оче Саво, моли, молимо ти се, да се саслу они који славе
свешту усвојену твоју. Амин.*

Невица
Епархија бихаћко-петровачка
2009.